

POSTEN I VINTROSA PASTORAT

Posthistorisk skriftserie 129

FÖRORD

Med de tre församlingarna Vintrosa, Tysslinge och Gräve utgör Vintrosa pastorat ett från posthistorisk synpunkt ganska intressant område. Sedan 1875 finner vi inom pastoratet inte mindre än sex olika poststationsnamn eller till och med sju, om vi tar hänsyn till att poststationen i Vintrosa under dess första tio år kallades Vinteråsa. De övriga fem är Tysslinge, Latorpsbruk, Gräve, Gräveby samt den yngsta i raden, Garphyttan.

I det följande lämnas en kort beskrivning av postgångens utveckling inom var och en av de tre socknarna, vilka alla begåvades med var sin poststation vid 1875 års ingång, då ansvaret för kronobrevbäringen övertogs av postverket.

Målsättningen vid 1873 års riksdagsbehandling av ärendet om kronobrevbäringens upphörande var bland annat "en poststation i var socken", något som förverkligades för de tre här nämnda församlingarna trots att brasklappen "där så är nödvändigt" fanns med i beslutet.

Kronobrevbäringen kompletterade dessförinnan den ordinarie postgången. Regeringens förbindelser med de olika landsändarna genom kronobrevbäringen hade redan en vid förgrening när postverkets linjer lades upp och efter hand kompletterades. Det ordinarie postnätet var däremot otillräckligt och hade före 1870-talets stora reform i många fall inte kunnat användas för befordran av brev mellan exempelvis landshövding, kronobefallningsman, präster och lantmätare.

Kronobrevbäringsnätet var på många punkter sammanlänkat med postverkets riksnät. Därför utnyttjade kronobrevbäringen postens eget nät på vissa delsträckor. Den allmänna postgången innebar således en lättnad i kronobrevbäringens organisation efter hand som antalet postlinjer ökade. År 1874 var det dags att börja avveckla kronobrevbäringen.

Erik Lindgren

nr 1775

Kongl. Generalpoststyrelsen
Läkare den 27 Febr. 1885

Till
Kongl. Generalpoststyrelsen
Stockholm

1885 den 27 febr. sänd. i ffs. och up. ströfva.
från R.M. Wallin i Örebro till poststyrelsen i Stockholm

Allmänheten har varit Poststationens namn.
Vinteråsa, i väsentlig mån föranledt personer,
som y. kända rätta föllnidsändat, att förvecla Post-
stationens namn med församlingens namn Vintrosa,
för det var önskan att på ett och samma namn
på Poststationen och församlingen,
hvar för underkunnade vördsamligen
anhålla, att Kongl. Generalpoststyrelsen
hösktes taga vår ansökan i övervägande
och ändra Poststationens namn till
Vintrosa

Vintrosa den 21 Januari 1885

August Andersson
Poststationens föreståndare

J. Widén
kyrkoherde.

Erik Widén Landtbrukare i Vintrosa
kyrkoherde.

Per Joh. Lundqvist	Landtbrukare	180
E. J. Eriksson	Landtbrukare	50
P. G. Wastin	"	50
E. J. Andersson	"	50
Per Joh. Lundqvist	"	50
E. J. Eriksson	"	50
Per Joh. Lundqvist	Landtbrukare	50
E. J. Eriksson	"	50
Per Joh. Lundqvist	"	50
E. J. Eriksson	"	50
Per Joh. Lundqvist	"	50
E. J. Eriksson	"	50

11318

VINTERÅSA

Organisten och skolläraren G Lundqvist blev antagen till
föreståndare för den poststation som öppnades med namnet
Vinteråsa den 1 januari 1875. Han fick 300 kronor om året
i arvode.

En undersökning, påbjuden av poststyrelsen i september
1875, angående de små poststationernas lönsamhet visade,
att poststationen i Vinteråsa under första halvåret 1875
hade fått 137 kronor i portointäkter och under andra halv-
året 117 kronor. Det täckte inte ens poststationsförestån-
darens avlöning, men poststationen fick ändå vara kvar.
Inte heller vid den genomgripande omorganisationen under
åren 1878-1880, då lantbrevbäring infördes i stor skala,
föll Vinteråsa poststation för geddesyxan. Den blev med
början i juli 1880 utgångspunkt för en lantbrevbärings-
linje över Tysslinge till Gräve, vars båda poststationer
drogs in med juni månads utgång 1880.

Den 1 april 1885 blev poststationens namn ändrat till
Vintrosa, sedan en framställning gjorts av ett antal för-
samlingsbor med kyrkoherde J Widén och poststationsföre-
ståndare August Andersson i spetsen. Den sistnämnde hade
efterträtt Lundqvist. Andersson fick efter framställning
sitt årsarvode från och med 1895 höjt till 340 kronor.

Så värst länge hade han inte glädje av denna förbättring.
Han blev nämligen uppsagd och fick sluta i postens tjänst
den 31 mars 1898. Officiellt hette det då, att poststatio-
nen drogs in, men i praktiken kom inventarierna, däribland
sigill och datumstämpel, att användas vid den nya poststa-
tionen med samma namn, belägen vid järnvägen mellan Örebro
och Svartå.

Där blev Per Johan Lundqvist föreståndare, nu med 180 kr
i årsarvode. Det var ett belopp som avsåg enbart bestyret
med posten. Det var samma belopp för flertalet föreståndare
vid de förenade post- och järnvägsstationerna utmed den
nya järnvägen.

Poststationens förflyttning till järnvägen var inte med i
de ursprungliga planerna. I postinspektör Ljunghs nio
sidor långa brev till poststyrelsen den 14 augusti 1897
kan man nämligen läsa att en postföring med gående bud
fyra gånger i veckan planerades mellan Vintrosa dåvarande

poststation och trafikstationen vid den nya järnvägen. Motiveringen till detta formulerade postinspektören på följande sätt:

"Enär trakten vid Vintrosa trafikstation lärer vara ringa bebyggd under det att trakten kring Vintrosa kyrka, där Vintrosa poststation är belägen, är tätt befolkad, bör tills vidare Vintrosa poststation bibehållas å dess nuvarande plats och postföring underhållas däremellan och Vintrosa trafikstation".

Det skulle emellertid visa sig vid den slutliga organisationens genomförande att någon hänsyn inte togs till befolkningsfördelningen, och kyrkbyns invånare fick från april 1898 vackert vandra vägen till och från järnvägsstationen, när de hade postärenden att uträtta. Under en övergångstid på fyra månader fanns emellertid en gångpostlinje mellan Vintrosa järnvägsstation och Vintrosa poststation i kyrkbyn. Man väntade alltså med att flytta poststationen i kyrkbyn till järnvägsstationen fyra månader efter att järnvägen tagits i bruk för posttrafik. Ett digert ärende på mer än 30 foliosidor berättar om synpunkter för och emot poststationens flyttning. Den som så önskar kan få låna en kopia av detta ärende efter hänvändelse till Erik Lindgren, Box 222, 351 05 VÄXJÖ.

Med efter hand förbättrade löneförhållanden blev stinsen Per Johan Lundqvist länge kvar som postchef i Vintrosa. Så småningom organiserades en självständig från järnvägen skild poststation vilken genomgått förändringar i takt med en dynamisk utveckling av posttrafiken. Postmästaren i Vintrosa har i vår tid ansvaret för postdistribution till nära nog 1600 hushåll.

564, II.				Vintrosa järnvägsstation—Vintrosa poststation. (Gångpost.) (Från den 30 november 1897)					
T.	F.	—	7,45	}	0,4	Vintrosa järnvägsstation	O. L.	3,45	—
O.	L.	—	4,0			Vintrosa poststation	T. F.	7,30	—
T.	F.	8,45	—	}			O. L.	—	2,45
O.	L.	5,0	—				T. F.	—	6,30

GRÄVE

I ett brev den 7 december 1874 till länsstyrelsen i Örebro bekräftade poststyrelsen överenskommelsen om postorganisationen från 1875 års ingång. Av detta framgår att skolläraren och klockaren G Julin hade antagits till poststationsföreståndare i Gräve och att handlanden A F Kylander i Hagalund fått teckna kontrakt om ansvaret för postgången mellan Vintrosa och Gräve poststationer via Tysslinge med en ersättning av en krona per mil. Den sistnämnde gick troligen inte själv med posten, men bevarade handlingar anger inte åt vilken han på eget ansvar anförtrorde det viktiga uppdraget. Han var under år 1875 också föreståndare för poststationen med namnet Tysslinge, då belägen i hans affär.

Årsarvodet till klockare Julin för bestyret som poststationsföreståndare blev 100 kronor. Detta var mer än dubbla beloppet av postens intäkter i Gräve enligt den undersökning som gjordes efter poststyrelsens påbud i ett cirkulär i september 1875. Under hela första verksamhetsåret fick poststationen i Gräve bara 43 kronor i intäkter, det lägsta beloppet för samtliga de 18 poststationer som då lydte under postkontoret i Örebro. Under första halvåret hade vanliga frimärken sålts för kr 20:07. Ännu sämre blev det senare och under hela år 1877 var portointäkterna i Gräve bara 25 kronor.

På andra håll i landet blev poststationer med stor förlust indragna nästan genast, men i Örebro län väntade man med en sådan omorganisation tills det var klart med frågan om hur lantbrevbäring skulle organiseras. Anteckningar vid ett sammanträde den 10 januari 1878 mellan landshövdingen, landssekreteraren, kronofogdarna Göthlin, de Verdier och Ljungmark samt postmästare A W Södergren i Örebro säger bland annat, att lantbrevbäring skulle inrättas från Vinteråsa över Tysslinge till Gräve med två turer i veckan, "därvid indrages poststationerna i Tysslinge och Gräve".

Poststyrelsen godkände förhandlingsöverenskommelsen och uppdrog åt postmästaren att till lantbrevbäring "anskaffa tjänliga manspersoner att mot den lägsta ersättning som kan betingas med dessa personer upprätta kontrakt". I oktober 1878 annonserade postmästare Södergren i Nerikes Al-

lehandas efter lantbrevbärare tre gånger och lät dessutom läsa upp en kungörelse i kyrkorna två söndagar å rad. Han kunde därefter i ett brev till poststyrelsen den 24 november skicka förslagskontrakt med sex blivande lantbrevbärare. För den linje som skulle ersätta poststationerna i Tysslinge och Gräve hakade det emellett upp sig, som framgår av följande utdrag ur Södergrens brev:

"För linjen Vinteråsa-Tysslinge-Gräve har däremot intet anbud hit ingivits och intet sådant kunnat anskaffas. Såsom gående bud vill ingen åtaga sig denna brevbäring." Orsaken härtill antyddes också av Södergren, som i slutet av brevet framförde tanken att Tysslinge och Gräve poststationer borde "tills vidare bibehållas och tidtabellen för denna gångpost från och med nästa års början ändras därhän, att densamma kommer i den nära beröring med linjen Örebro-Bofors som är nödvändig på det att försändelser till och från Tysslinge och Gräve skola kunna fram och åter befordras med två turer i veckan".

POSTKUNGÖRELSE.

Sedan Kongl. Generalpoststyrelsen beslutat att lantbrevbäring skall anordnas, med en tur i veckan fram och åter å linierne Hörk-Brännby och Striberg-Greksåsar från och med 1879 års början, samt med två turer i veckan å linierne Mosås-Nerikes Täby, Vinteråsa-Tysslinge-Gräve, Örebro-Nerikes Kil, Örebro-Hofsta och Glanshammar-Ödeby från och med den tid nästa år som framdeles kan komma att bestämmas, så ega dertill tjenlige manspersoner hvilka vilja åtaga sig dylik befattning, att före den 15 nästkommande November hit insända sina egenhändigt skrifna anbud, hvilka böra innehålla uppgift på den ersättning i ett för allt för hvar tur fram och åter som äskas för den linje anbudet afser, och böra dessa anbud derjemte åtföljas af för den sökande utfärdadt behörigt prestebetyg äfvensom af trovärdige män utgifvet betyg att den sökande är till befattningen lämplig; kommande Postkontoret att derefter med den minstbjudande upprätta kontrakt i 2 exemplar, hvilka dock för att blifva gällande skola Kongl. Generalpoststyrelsens pröfning och godkännande underställas.

Underrättelse om de platser å hvar särskild linje som vederbörande lantbrevbärare vid turernas utgörande skola besöka, meddelas såväl härätides som ock å hvarje vid linjen belägen postanstalt.

Örebro Postkontor den 22 Oktober 1878.

A. W. SÖDERGREN.

Poststyrelsen var inte beredd att acceptera den antydda lösningen utan vidhöll att poststationerna i Tysslinge och Gräve skulle dras in. Postmästare Södergren blev anmodad att upprätta ett förslag till tidtabell för en linje Vinteråsa-Tysslinge-Gräve. Södergrens svar den 10 december i ett personligt brev till aktuarien B Friman vid poststyrelsen innehöll bl a följande uppgifter:

"Emedan de förnämsta godsägarna i Tysslinge och Gräve socknar uteslutande haft och hava sin post från Örebro, kan postföringen å förenämnda linje ordnas snart sagt hur som helst, om därvid blott iakttages, att post från Örebro så skyndsamt som möjligt framkommer till Tysslinge och Gräve och postföraren ej onödigt betungas".

Vissa komplikationer medförde att omorganisationen inte kunde börja tillämpas från 1879 års ingång, som man hade tänkt. Det skulle dröja ända till halvårsskiftet 1880, innan poststationerna i Tysslinge och Gräve blev indragna. I Gräve blev poststationsföreståndare Julin uppsagd. I egenkap av från posten oavlönat kommunombud fick han förmedla kontakten mellan lantbrevbäraren och de kunder som inte kunde träffa den sistnämnde. När sysslan som kommunombud övertogs av klockare C E Fallquist begärde denne arvode för sitt bestyr med 15 kronor om året. Brevet remitterades till postmästare Södergren som hänvisade till praxis "att då kommunerna uteslutande själva antaga och avlöna de ombud, genom vilka lantbrevbärarens poster skola förmedlas, så bör även förenämnda sökande i detta fall hänvända sig till vederbörande kommunalstyrelse".

Svårigheten för Gräve socken att vara utan poststation visade sig på olika sätt under de kommande åren. Ett vagt försök att återfå den förlorade poststationen spårar man bl a efter nära halvtannat decennium. I protokollet vid den ordinarie kommunalstämman med Gräve församling den 28 oktober 1894 kan man läsa "att hos poststyrelsen söka utverka poststation med av postverket avlönad föreståndare valdes herrar Hugo Evers på Åkerby och R Wieslander i Källtorp."

Postmästare Södergren i Örebro hade nu efterträtts av Fredrik Lindh (1891-1913), som i sitt yttrande över framställningen menade att "tidpunkten för en poststations inrättande i Gräve synes mig illa vald, då inom en icke avlägsen framtid kommunen utan allt tvivel får sin

postförbindelse på tillfredsställande sätt ordnad, i sammanhang med inrättande av trafikstation i omedelbar närhet av eller inom Gräve by å den projekterade järnvägslinjen Örebro-Svartå. Intill dess torde socknen, vilkens korrespondens är jämförelsevis ganska ringa, kunna såsom hitills få sin post försänd i lösväska med landsvägsposten å linjen Örebro-Gräve-Tysslinge-Hidinge-Kumla".

GRÄVEBY

Poststyrelsen beslöt vid föredragning den 19 februari 1895 att framställningen från Gräve församling inte skulle föranleda till vidare åtgärd. Postmästare Lindhs förutsägelser gick i uppfyllelse den 1 oktober 1897, då post började sändas på järnvägen Örebro-Svartå. I samband härmed inrättades en förenad post- och järnvägsstation med namnet Gräveby. Dess föreståndare blev Gustaf Eriksson, följd i december 1899 av Oscar Vilhelm Ekman. Bland dennes efterträdare kan nämnas David Leonard Andersson och Johan Ludvig Skog.

Förändrade kommunikationer medförde att poststationen med juli månads ingång 1951 blev ersatt med ett s k postombud. Dess datumstämpel hade gravyren ÖREBRO POB 5. Genom effektivisering av lantbrevbäringen kunde detta postombud avvecklas den 31 mars 1958.

Örebro—Svartå.

(M. D.)

(Från den 1 oktober 1897.)

Plk.	Tåg 55.	Dagligen	Denna spalt läses nedifrån och uppåt.	
2,55	Örebro	6,45	8,40
3,28	Gräveby	6,12	8,5
3,43	Latorps bruk	5,59	7,52
3,51	Vintrosa *)	5,48	7,41
4,7	Hidingebro	5,36	7,28
4,23	Fjugesta	5,17	7,9
4,35	Gropen	5,5	7,0
4,46	Qvisbro	4,57	6,52
5,3	Mullhyttemo	4,48	6,38
5,24	Svartå	4,20	6,15

O. L. S. M. T.
Tåg 56 a. Th. F.
Plk. Tåg 56 b.
Plk.

TYSSLINGE

Handlanden August Fredrik Kylander antogs till föreståndare för poststationen i Tysslinge med 200 kronor i årligt arvode när den öppnades med 1875 års ingång. Posten kom till Tysslinge från Vintrosa med samma gående postbud som omnämns i avsnittet om Gräve i denna skrift. Redan innan omorganisationen trädde i kraft gjorde kommunen emellertid ett försök att få poststationen placerad på annan plats än i Hagalund, där Kylander bodde. Den 5:e paragrafen i protokoll vid ordinarie kommunalstämmen i Tysslinge sockenstuga den 29 december 1874 fick nämligen följande lydelse:

"Som församlingen önskar att få den vid Hagalund nybildade poststationen förflyttad till kyrkan, såsom liggande mera centralt, och till föreståndare där organisten A Wallerius, beslöts denna dag att ansökan om denna förändring skulle till Generalpoststyrelsen ingivas".

Framställningen kompletterades med ett brev av kommunalstämmans ordförande H Dugge den 12 januari 1875. Han ansåg att postföringskostnaderna kunde minskas genom att postföraren på linjen från Vintrosa undvek avvägen över Hagalund och posten i stället lämnades vid skolhuset i Tysslinge. Vid remissbehandlingen tillstyrkte länsstyrelsen framställningen under förutsättning att lagenlig uppsägning gjordes av kontrakten om poststationsföreståndaresysslan och postföringen.

Men naturligtvis var Kylander emot att poststationen skulle flyttas. Han avlossade i ett brev till poststyrelsen den 12 mars 1875 bland annat följande salva:

"Utom det att läget för poststationen vid kyrkan är för postens befordrande inom socknen mycket olämpligt såsom liggande i yttersta hörnet av densamma, torde ock klockaren och skolläraren A Wallerius därtill ej kunna anses lämplig, då hans tid är upptagen i skolan och han dessutom under vissa tider av året läser i den omkring 1/4 mil från kyrkan belägna Latorps skola".

Winterås—Gräve.								
(Från den 7 februari 1875.)								
S. Th.	—	11½	f. m.	Winterås poststation.....	T. F.	5	—	e. m.
S. Th.	1¼	2	e. m.	Tysslinge poststation.....	T. F.	2½	3	e. m.
S. Th.	4	—	e. m.	Gräve poststation.....	T. F.	—	12½	e. m.

Till Vintrosa kom posten med huvudlinjen från Örebro och därifrån gick den inledningsvis två gånger i veckan till Tysslinge och Gräve.

*) Mellan Vintrosa poststation och Vintrosa järnvägsstation verkställes postbefordran med gående bud fyra gånger i veckan, fram och åter. (Se stora tidtabellsamlingen nr 561, II.)

Godsägaren Th Granfeldt jämte åtskilliga församlingsbor stödde Kylander och engagerade sig mot flyttning av poststationen.

Postmästare Södergren fullföljde emellertid anvisningen om kontraktsuppsägning och meddelande i ett brev till poststyrelsen den 3 april 1875, att denna var verkställd för tillämpning med 1875 års utgång. I ett brev från länsstyrelsen till poststyrelsen den 15 april 1875 uppgavs, "att, då lämpligaste stället i varje socken för poststation onekligen är invid kyrkan, Konungens Befallningshavande för sin del anser att Godsägaren Th Granfeldts m fl framställning icke bör till någon Kungl. Styrelsens åtgärd föranleda".

Nu tog emellertid poststyrelsen tillfället i akt att fråga länsstyrelsen om det inte gick för sig att helt och hållet dra in poststationen i Tysslinge. I sitt svar den 20 maj 1875 avrådde länsstyrelsen bestämt från en sådan åtgärd. Bland annat framhölls att "en poststation vid eller i närheten av sockenkyrkan är alldeles nödvändig för att nuvarande anordningar skola i någon mån ersätta kronobrevbäringen".

Någon vidare diskussion om poststationens indragning blev det inte då och från 1876 års ingång flyttades den till kyrkan, där organisten Wallerius blev föreståndare med oförändrat årsarvode 200 kronor.

Med lantbrevbärings införande drogs poststationen i Tysslinge in den 30 juni 1880. Avsaknaden av poststationen gjorde sig emellertid kännbar men inte förrän efter mer än ett decennium spårar man några allvarliga försök att få den återinrättad. Frågan togs upp vid ordinarie kommunalstämman i sockenstugan den 29 december 1891. Även detta är ett mycket digert ärende som här blott sammanfattas på sätt som jag gjort i boken "Posten i Samhället", utgiven till Postens 350-årsjubileum (ISBN 91-970657-2-2):

Ordföranden H B Hegardt fick uppdraget att tillsammans med två andra förtroendemän begära hos poststyrelsen att få en poststation i Tysslinge. Han framhöll bland annat orättvisan i att Tysslinge socken med 300 fler invånare än Vintrosa var utan poststation och bara hade lantbrevbäring två dagar i veckan, medan det fanns postgång sex dagar i veckan till poststationen vid Vintrosa kyrka. Mellan de båda kyrkorna fanns en 5 kilometer lång sockenväg. Man

Till Kungl. General Poststyrelsen.
1875 den 29 maj a. s. i. K. G. G. och exp. skrif. till p. i Örebro, d. s. s.

Med anledning af Kungl. Styrelsens skrivelser den 30 följande April i fråga om indragning vid detta års slut af Tysslinge poststation, för Konungens Befallningshavande meddela, att Konungens Befallningshavande anser en slik indragning för mycket mindre kunna ega rum, som en poststation vid eller i närheten af sockenkyrkan är alldeles nödvändig för att nuvarande anordningar skola i någon mån ersätta Kronobrevbäringen, så det icke alls är säkert, att kommunen efter indragning af dens poststation skulle finna sig befogad hålla gemensam brevåska på poststation utom socknen. Örebro Stätt i Landsk. Rådets den 30 Maj 1875.

Carl Gustafsson

N: 267

Aug. Sälling

Detta brev speglar länsstyrelsens uppfattning om behovet av att bibehålla poststationen i Tysslinge.

ville få postföringen till Hidinge och Kumla ändrad så att vägen valdes genom Långbro och Gräve socknar till Tysslinge kyrka och därifrån vidare över Vintrosa mot Hidinge.

Framställningen kom till poststyrelsen den 21 januari 1892 och remitterades till postmästaren i Örebro som efter en omfattande utredning lämnade sitt svar den 8 mars. Han erinrade därvid om att såväl Tysslinge som Gräve poststationer blivit indragna den 30 juni 1880 såsom alltför kostsamma för postverket. De var föga anlitade, eftersom ägarna till de större egendomarna i trakten föredrog att uträtta sina postärenden "i lösväska genom enskilda bud" vid postkontoret i Örebro. Med viss ändring av postföringslinjen och möjlighet för en blivande poststation i Tysslinge att utväxla post sex dagar i veckan skulle man kunna utgå från att kunderna kom att anlita den återinrättade poststationen i full utsträckning. Postmästaren tillstyrkte därför förslaget och folkskolläraren Axel Holmberg förordades till poststationsföreståndare.

Ärendet komplicerades av att den nu tjänstgörande postföraren Berglund begärde ökning med 100 kronor om året för den med 5 kilometer förlängda vägsträckan. Hans motivering var bland annat "att utefter denna väg flera större herrgårdar finnas, som förorsakar större besvär och tyngre post".

		Örebro—Hidinge—Kumla.			
		(Från den 1 juli 1892.)			
M. O. F.	—	8,30	Nymil.		
			1,4	Örebro postkontor	T. Th. L. 4,30 —
				Karlslunds egendom	
				Elgskogens egendom	
				Lindbacka pappersbruk	
				Källtorps egendom	
			Gräve by		
M. O. F.	10,30	10,45	0,5	Tysslinge postst. (skolhuset invid kyrkan)	T. Th. L. 2,15 2,20
M. O. F.	11,30	11,45	0,7	Vintrosa poststation	T. Th. L. 1,15 1,30
M. O. F.	12,45	1,0	0,5	Hidinge poststation (Lanna)	T. Th. L. 12,0 12,15
M. O. F.	1,45	2,0	0,9	Nerikes Knista poststation	T. Th. L. 11,0 11,15
M. O. F.	3,0	3,15	1,1	Kräklinge poststation	T. Th. L. 9,45 10,0
M. O. F.	4,30	4,45	0,9	Hardemo poststation (Skyberga)	T. Th. L. 8,15 8,30
M. O. F.	5,45	—	6,0	Kumla poststation	T. Th. L. — 7,15

Detta är den första tidtabellen efter att poststationen återinrättats i Tysslinge. Dess läge finns angivet i tidtabellen.

Det var en rimlig begäran och poststyrelsen beslöt att ändringen skulle träda i kraft den 1 oktober 1892. Kommitterade begärde i en särskild skrivelse den 20 maj, att ändringen skulle ske tidigare och så kom det sig att poststationen i Tysslinge blev återinrättad den 1 juli 1892 med skollärare Axel Holmberg som föreståndare.

Till glädje för dagens ortstämpelsamlare blev den andra perioden för Tysslinge poststations existens kortare än den första. Poststationen drogs nämligen in på nytt den 30 september 1897, när nya poststationer inrättades utmed järnvägen Örebro-Svartå. Samlare jagar brev och frimärken med avtryck av datumstämplarna från båda perioderna.

KONGL. GENERALPOSTSTYRELSENS
1897. CIRKULÄR. N° XXVIII.

(XXIII. Tilldelas jemväl poststationerna.)

42.

Kungörelse,

angående dels öppnande, dels indragning af poststationer.

Den 1 nästinstundande oktober öppnas poststation vid en hvar af de å järnvägslinien Örebro—Svartå belägna trafikstationerna *Gräfveby, Latorps bruk, Hidingebro, Fjugesta, Gropen, Qvisbro* och *Mullhyttemo* inom Örebro län.

Samtidigt indragas deremot de inom samma län belägna poststationerna *Hidinge, Qvistbro, Myllhyttan, Tysslinge, Nerikes Knista* och *Edsbergs Sanna*.

Stockholm, af Kongl. Generalpoststyrelsen, den 29 september 1897.

F. H. SCHLYTERN.

e. f.

A. M. Hjorth.

Järnvägen ledde till att flera nya poststationer inrättades men också till att några flyttades från kyrkbyarna, i cirkuläret betecknade som indragna.

LATORPSBRUK

Axel Holmberg blev således skild från sin befattning med utgången av september 1897 och hans kunder på poststationen vid kyrkan hänvisades till den förenade post- och järnvägsstationen i Latorpsbruk. Där blev stinsen Gustaf Axel Gustafsson ansvarig också för postgöromålen, efterträdd i december 1899 av Peter Walfrid Larsson.

Trafiken ökade snabbt vid posten i Latorpsbruk, något som bl a speglas i storleken av årsersättningen för postgöromålen. Den var inledningsvis 180 kr men steg vid 1899 års ingång till 300 och vid 1902 års reglering till 360 kr och efter ytterligare några år till 600 kr. Bland de järnvägsmän som ansvarade för postarbetet under åren som gick kan nämnas Josef Emanuel Gahnberg, Carl August Broström, Karl Viktor Lundin och Bror Svante Olsson.

Ökad postmängd bidrog till att post och järnväg skildes åt vid 1921 års ingång. Då flyttades posten upp till landsvägen till det dåvarande postbiträdet Karl Holmbergs föräldrahem. Han hade under en kortare tid under stinsens ansvar skött postgöromålen i järnvägsstationen. Nu blev han egen postchef och den postala termen för Latorpsbruk blev "lantpoststation" eller "ej förenad" som det stod i tidtabeller för järnvägsposterna. Postarbetet ökade alltmer ända till hösten 1935, då posten till området vid Garphyttan började transporteras i slutna säckar dit, sedan en poststation öppnats där. Karl Holmberg fick för övrigt ta hand om postgöromålen i Garphyttan under inledningsperioden och hans fru svarade då för tjänsten i Latorpsbruk. På färden till och från Garphyttan tog Karl Holmberg med sig posten i sin Ford.

Till Latorpsbruk kom posten med tågen så länge dessa gick regelbundet. Landsvägsbuss blev ersättningen 1958. Poststationen fanns kvar i oförändrad status till och med juni 1966. Den ersattes då med lantbrevbäring, kompletterad med ett postombud, i vars datumstämpel det fanns graverat VINTROSA POB 1. Lantbrevbäringen blev allt effektivare och besökarna i postombudet allt färre. Det avvecklades den 30 oktober 1970.

GARPHYTTAN

Industrins behov av bättre postgång har vid många tillfällen motiverat att nya poststationer inrättats. Garphytte bruk i Tysslinge socken var på 1930-talet Sveriges största manufakturverk för ståltråd med en omsättning på ca 3 milj kr. Produkterna gick huvudsakligen på export. Företaget sysselsatte vid denna tid omkring 260 arbetare.

Till Garphyttan kom posten med åkande lantbrevbärare. Det var dock inte fråga om våra dagars lantbrevbäring i form av "rullande postkontor" utan mera ett slags postföring. Lantbrevbäraren förmedlade i stort sett bara lösväskor mellan poststationen i Latorpsbruk och ett antal korespondenter i området kring Garphyttan. Lantbrevbäraren sålde frimärken vid Garphyttans sanatorium - en självklar service därför att han var anställd där och avtalet med posten hade tecknats med direktionen för sanatoriet.

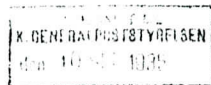
Landshövding B C Hasselrot engagerade sig personligen i postfrågan och gjorde muntligen framställning till postmästaren i Örebro om undersökning med syfte att få till stånd mera fullständiga postanordningar för Garphyttan.

Efter utredning föreslog tf postmästare Henning Hjelmberg (sedermera postmästare i Falkenberg och Växjö) i ett brev till poststyrelsen i juli 1935 att lantbrevbäringen skulle bytas ut mot bilpostföring och att en poststation skulle inrättas i Garphyttan. Postdirektionen i Gävle tillstyrkte och efter kontakt med Ortnamnskommissionen beslöt poststyrelsen att en poststation med namnet Garphyttan skulle inrättas den 1 oktober 1935. Bruket ställde en lokal till förfogande och till en början basade föreståndaren för Latorpsbruks poststation Karl Holmberg i Garphyttan. Det passade bra, inte minst därför att det var han som fick kontrakt om postföringen och tog med sig postsäckarna från järnvägsstationen i Latorpsbruk.

Sedan dess har mycket ändrats inom området och inte minst har vägarna förbättrats. Men kvar finns posten i Garphyttan, där postmästaren ansvarar för postdistribution till omkring 680 hushåll.

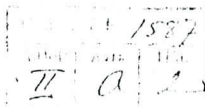
Ib. 1587

Kungl.
Generalpoststyrelsen.

no 49
1935
Ink. 30/8-35

Till Kungl. Ortnamnskommissionen

Kungl. Generalpoststyrelsen, som beslutat öppna postanstalt vid Garphyttebruk i Tysslinge socken, Örebro län, får äran härmed anhålla om uttalande, huruvida från Eder sida något är att erinra mot benämningen Garphyttan för sagda postanstalt. Stockholm den 28 augusti 1935.

FÖR KUNGL. GENERALPOSTSTYRELSEN

A. Lindén

Ortnamnskommissionens yttrande.

Kommissionen har icke något att erinra mot den föreslagna benämningen G a r p h y t t a n. Stockholm den 6 september 1935.

Bengt Axelsson J. Sahlgren *Likschalling*